

PLĖŠRIEJI

Sklandantys plėšrieji paukščiai (vapsvaėdžiai, suopiai, ereliai, gyvatėdžiai) aktyvesni jau saulei įsildžius orą, kuomet susidarę šiluminiai termikai (oro srovės) stambiams plėšrūnams lengviau padeda pakilti į padanges ir tausoja jų energiją. Todėl šių plėšrūnų paieškoms reikia pasirinkti atviras su plačiu apžvalgos lauku pakylas, iš kurių būtų galima stebėti sklandančius paukščius didelėje teritorijoje ir taip susekti, kurios pusės link jie skrenda su grobiu. Tinkamiausios valandos stebėjimams - ryte 9-12 val., ir po pietų 15-17 val. Tačiau po pietų skraido kiek mažiau. Apsiniaukusiomis, šaltomis ir lietingomis dienomis šių paukščių ieškoti nerekomenduojama, nes tuo metu jie grobio dairosi tupėdami ant pakylų, kas ganėtinai apsunkina jų paieškas. Esant stipriam vėjui, jie taip pat skraido mažiau, nebūdingi tuoktuviniai skrydžiai.

Lingių, žuvininkų ir juodųjų peslių dienos aktyvumas veisimosi metu nėra įtakojamas šilto oro srovių, todėl šie paukščiai aktyvūs nuo ankstyvo ryto iki vėlaus vakaro. Lingės visuomet medžioja sklandydamos pažeme 5-15 m aukštyje virš pievų, kultūrinių laukų, nendrynų, upių ir vandens telkinių pakraščiais, prie melioracijos griovių. Medžioklės plotų teritorija ganėtinai didelė, gali nuskristi iki 10 km nuo lizdavietės, todėl teritorijoje, kurioje stebimi šie paukščiai reikėtų apsilankyti keletą kartų, kad įsitikintumėte dėl tikslios ar numamos perimvietės. Patogiausia ieškoti važinėjant ar vaikstant po tinkamas buveines, kadangi neretai tenka patikrinti nemažą teritoriją. Tik aptikus paukščius konkrečioje buveinėje, ten vertėtų palaukti ilgiau, kad būtų galima nustatyti tikslesnes jų medžioklės ir skridimo trajektorijas pasigavus grobį.

Juodųjų peslių ir žuvininkų paieškoms reikia pasirinkti teritorijas su didesniais vandens telkiniais, ar stambesnių upių slėnius su atvirais plotais. Ežerų, marių, tvenkinių pakraščiuose reikia pasirinkti stebėjimo postus, o tinkamas upių atkarpas geriau praplaukti valtimi arba pravažiuoti jų pakrantėmis darant trumpus sustojimus apsižvalgymui. Tuo tarpu rudieji pesliai savo elgsena labai panašūs į mažuosius erelius rėksnius.

Vanagai perėjimo laikotarpiu yra ganėtinai baikštūs ir retai išskrenda į atviras vietas. Todėl jų paieškos jau prasidėjus perėjimui gali būti sudėtingos, todėl didžiausią dėmesį šių paukščių paieškoms reiktų skirti pavasarį, kai paukščiai užsiiminėja teritorijas ir yra ganėtinai balsingi. Tačiau apie vidurdienį pastoviai stebimi jų tuoktuviniai skrydžiai virš lizdo, kurie yra neilgi (iki 30 min.), todėl jie pastebimi tik vykdant pastovius stebėjimus.

Sakalai veisimosi laikotarpiu aktyvūs visą šviesų paros metą, dėl to jų paieškoms dienos laikas didelės įtakos neturi. Tačiau startsakaliai taip pat, kaip ir paukštvanagai, prieš pietus pakyla virš miškų tuoktuviniams skrydžiams visą veisimosi sezoną, todėl tuomet gali būti iš tolo pastebimi. Visuomet maitinasi atvirose vietovėse, priklausomai nuo rūšies, medžiodami pelinius graužikus, smulkius žvirblinius paukščius ar vabzdžius. Esant tinkamoms mitybinėms sąlygoms maitinasi netoli lizdo.

Rūšis	Kur ieškoti?	Tipinis balsas	Specifiniai veisimosi požymiai, kitos pastabos
Višvanaginiai Accipitridae			
Vapsvaėdis <i>Pernis apivorus</i>	Įvairių tipų ir dydžių miškų masyvai esantys šalia aukštapelkių, miško pievų, aikščių, kirtaviečių, vandens telkinių. Perėjimui renkasi šlapius, tankius ir mišrius spygliuočių – lapuočių miškus. Lizdai eglynuose, juodalksnynuose, drebulynuose.	http://www.xeno-canto.org/190084	Tuoktuvinių metu stebimas tik vapsvaėdžiui būdingas polėkis - patinas pakyla aukštai ir pakimba tankiai virpindamas sparnais, jais gali net pliaukšėti. Taip pat stebimas būdingas banguotas skrydis. Šie skrydžiai atliekami virš veisimosi teritorijos, pradedant gegužės pabaigoje. Toje pačioje teritorijoje peri nereguliariai. Kai kurios poros konservatyvios. Prie lizdų grįžta tik gegužės pirmoje pusėje. Perėti pradeda gegužės pabaigoje ar birželio pradžioje, todėl aktyviausiai jauniklius maitina liepos mėnesį. Šiuo laikotarpiu lengviausia pamatyti sklandančius paukščius todėl reiktų skirti papildomą dėmesį vapsvaėdžių paieškoms tinkamose buveinėse. Maitintis nuo lizdo neretai skrenda gana toli. Medžioti išskrenda tik sušilus orui, todėl aktyviausiai medžioja rytais nuo 10 iki 12 val. ir po pietų nuo 14 iki 17val.

<p>Juodasis peslys <i>Milvus migrans</i></p>	<p>Upių slėniai, ežerų pakrantės, šalia žuvininkystės tvenkinių, vandens saugyklų, užliejamų pievų. Įsikuria įvairaus dydžio tiek lapuočių, tiek spygliuočių miškuose, augančiuose netoli tinkamų maitintis vandens telkinių. Kaip ir rudasis peslys, esant tinkamai perimvieteį greta sąvartyno, neretai jame maitinasi ar net įsikuria greta jo.</p>	<p>http://www.xeno-canto.org/268754</p>	<p>Tame pačiame lizde gali perėti keletą metų. Lizdai dažniausiai yra greta vandens telkinio todėl ir medžiojančių paukščių paieškas vertėtų atlikti šalia jų. Esant tinkamoms sąlygoms, galima praplaukti valtimi vandens telkinį ar upės atkarpą. Prie lizdų įprastai pasirodo pirmoje balandžio pusėje ir netrukus po to stebimi tuoktuviniai skrydžiai, kurių metu patinas iš aukštai "krenta" žemyn link patelės. Tinkamiausias metas ieškoti šių paukščių tuoktuvių metu (balandžio mėnuo) ir jauniklių maitinimo laikotarpių (birželis - liepos pirma pusė).</p>
<p>Rudasis peslys <i>Milvus milvus</i></p>	<p>Lapuočių ir mišrūs miškai. Lizdavietės yra pamiškėse, jei masyvo gilumoje, tai netoli aikščių, pievų, kirtaviečių. Įsikuria netoli vandens telkinių (upių, ežerų, tvenkinių) ar pelkių. Lietuvoje paplitimas driekiasi palei Nemuną. Didžioji populiacijos dalis sutinkama Nemuno žemupyje, žemiau Jurbarko. Pastaraisiais metais daugėja ir pietinėje Lietuvos dalyje.</p>	<p>http://www.xeno-canto.org/89115</p>	<p>Kasmet grįžta į senas perėjimo vietas. Tame pačiame lizde gali įsikurti keletą metų paeiliui. Prie lizdavičių pasirodo anksti pavasarį, dažniausiai sugrįžta kovo pirmoje pusėje, tačiau perėti pradeda tik gegužę. Balsas girdimas ne tik tuoktuvių metu, bet ir paukščiams į lizdą atnešus maisto. Medžioja atvirose vietose - kirtavietėse, miško aikštelėse, pievose. Kartais mėgsta medžioti sklandydamas palei žemę, panašiai kaip lingės.</p>
<p>Jūrinis erelis <i>Haliaeetus albicilla</i></p>	<p>Peri įvairaus dydžio ir rūšinės sudėties miškuose, esančiuose netoli tinkamų maitintis vandens telkinių – jūros, marių, didesnių upių, ežerų, žuvininkystės tvenkinių, aukštapelkių, pelkėtų vietovių. Renkantis lizdavietę jūriniais ereliams svarbiausia maitinimosi vietos, todėl gali apsigyventi ir netoli gyvenviečių, kelių, kirtaviečių, pavieniuose medžiuose.</p>	<p>http://www.xeno-canto.org/149112</p>	<p>Tose pačiose lizdavietėse gali įsikurti kelios paukščių kartos. Dažnai turi 2-3 lizdus tačiau tik vieną perėjimui. Prie lizdų sugrįžta anksti pavasarį - kovo mėnesį. Tipiniai tuoktuviniai skrydžiai kuomet paukščių pora susikimba nagais ore ir krinta žemyn. Tuoktuvių metu triukšmingas, neretai girdimas balsas "klio-klio-klio...". Perėti pradeda kovo antroje pusėje. Jauniklius maitina nuo gegužės iki liepos vidurio.</p>
<p>Gyvatėdis <i>Circaetus gallicus</i></p>	<p>Įsikuria didelėse aukštapelkėse ar jų pakraščiuose. Lizdai mineralinio grunto salose, kuriose auga medžiai arba aukštų pušaičių guotuose kemsynų tyruose. Medynas neturi didelės reikšmės. Įsikūrimas susijęs su roplių pamėgtais biotopais ir jų koncentracijos vietomis. Lietuvoje itin retas.</p>	<p>http://www.xeno-canto.org/240492</p>	<p>Balsas girdimas netoli perėjimo vietos. Kasmet grįžta perėti į tas pačias lizdavietes. Viename lizde gali perėti kelis kartus, bet tai būna labai retai. Paukščių paieškoms reikia pasirinkti kalvą, bokštelį ar kitą aukštesnę pakylą pelkės pakraštyje su geru apžvalgos lauku. Medžioti išskrenda tik įdienesius kai sušyla oras. Tačiau medžioti dažnai skrenda 10 ir daugiau km atstumu, todėl norint surasti veisimosi vietas, reikia stebėti paukščių skrydžius, kurie nėra pastovūs. Todėl veisimosi vietos sunkiai aptinkamos. Tačiau galimo perėjimo statusą galima suteikti tik turint ne vienkartinį stebėjimų duomenų. Perimviečių Lietuvoje šiuo metu nėra žinoma.</p>

<p>Nendrinė lingė <i>Circus aeruginosus</i></p>	<p>Peri šlapiuose nendrynuose bei švendrynuose, pirmenybę teikdamos didelio ploto sąžalynams, ypač, gerai apsemtoms jų dalims. Dažniausiai peri didelių eutrofinių ežerų, žuvininkystės tvenkinių, upių atvirų deltų dideliuose viršvandeninės augalijos masyvuose, išekspluatuotuose durpynuose. Lizdus dažniausiai sukrauna augančios viršvandeninės augalijos - nendrių ir siauralapių švendrų sąžalynuose, retai seklesnėse ar gilesnėse nei 40-50 cm vietose. Lizdus supa vanduo.</p>	<p>http://www.xeno-canto.org/100622</p>	<p>Į tinkamas buveines sugrįžta kiekvienais metais tačiau dažniausiai lizdą krauna naują. Tuoktuvių metu gali pakilti ganėtinai aukštai, bet medžioja tik sklandydamos pažeme 5-15m. aukštyje. Medžioja upių, ežerų pakraščiuose, virš nendrynų, pievose ir kultūrinuose laukuose. Birželio - liepos mėnesiais aktyviai maitina jauniklius todėl šis laikotarpis tinkamiausias lingių paieškoms.</p>
<p>Javinė lingė <i>Circus cyaneus</i></p>	<p>Veisiasi atvirose ir pusiau atvirose vietose: pelkėse, lygumose telkšančių ežerų pakrantėse, upių slėniuose, rečiau pievose, ganyklose, miško pakraščio kirtavietės ar miško aikštės. Vengia didelių miškų, kalvotų vietovių. Lizdai kraunami ant žemės.</p>	<p>http://www.xeno-canto.org/156305</p>	<p>Skirtingai nei nendrinė lingė, toje pačioje lizdavietėje gali perėti keletą metų. Perėti pradeda gegužės pabaigoje ar birželio pradžioje, todėl aktyviai jauniklius maitina tik liepos mėnesį. Šiuo laikotarpiu lengviausia pastebėti medžiojančius suaugusius paukščius. Medžioja, kaip ir kitos lingės, skraidydamos neaukštai virš pievų, vandens telkinių pakrančių. Lietuvoje perėjimo atvejai ypatingai reti, nors paukščiai stebimi veisimosi metu. Todėl, pastebėjus šią lingę, veisimosi metu, būtini ilgesni stebėjimai, kad pakartotinai registruoti skraidančius paukščius.</p>
<p>Pievinė lingė <i>Circus pygargus</i></p>	<p>Šlapesnės vietos (užpelkėjančios, nendrėmis užaugančios pievos, atviros arba paežerių žemapelkės, tarpinės pelkės, išekspluatuoti durpynai ir pan.), taip pat upių slėnių pievos, kartais apleistos, piktžolėmis apaugusios pievos ar dykvietės, netgi dirbami laukai. Būtina sąlyga yra perėjimo teritorijoje ar šalimai esančios žemažolės šienaujamos pievos, ganyklos ar kitos panašios vietovės. Lizdą krauna ant žemės.</p>	<p>http://www.xeno-canto.org/100625</p>	<p>Grįžta perėti į tas pačias lizdavietes, tačiau peri vis kitame lizde. Perėti pradeda nuo gegužės vidurio, o abu poros nariai maitinti jauniklius pradeda tik liepos mėnesį, kuomet ir lengviausia aptikti šiuos paukščius. Medžioja upių slėniuose, vandens telkinių pakraščiuose, užpelkėjusiose, o kartais ir kultūrinėse pievose. Turi pastovias medžioklės vietas kurias periodiškai apžiūri. Esant prastesnėms mitybinėms sąlygoms, medžioti skrenda iki 10 km atstumu nuo lizdo. Pastebėjus šią lingę veisimosi laikotarpiu, vertėtų dar kartą čia apsilankyti liepos paskutinėmis dienomis ar rugpjūčio pradžioje, kadangi pievinių lingių jaunikliams palikus lizdus, jie dar kurį laiką laikosi su tėvais netoli perimviečių.</p>
<p>Vištvanagis <i>Accipiter gentilis</i></p>	<p>Peri įvairiuose miškuose. Dažniausia eglynuose, juodalksnynuose, beržnyuose, mišriuose miškuose. Vengia sausų pušynų. Apsigyvena giliai miške, toliau nuo gyvenviečių. Lizdus suka tankiose vietose, ypač eglynuose.</p>	<p>http://www.xeno-canto.org/282488</p>	<p>Senos poros kasmet apsigyvena toje pačioje teritorijoje. Gali keletą ir keliolika metų perėti viename lizde. Anksti pavasarį (vasario pabaiga - kovo pradžia) kuomet paukščiai grįžta į lizdines teritorijas girdimi aktyvūs paukščių balsai primenantys meletų klykavimus. Medžioja dažniausiai neišskrisdamas iš miško, kiek rečiau jų pakraščiuose ar kirtavietėse. Netoli miško esant gyvenvietei, kurioje žmonės laiko balandžius, nevengia čia apsilankyti ir medžioti.</p>

<p>Paukštvanagis <i>Accipiter nisus</i></p>	<p>Veisiasi miškuose, pirmenybę teikdamas pamiškėms, nedidelio ploto giraitėms. Peri tankiuose medynuose. Lizdavietės šalia kirtaviečių, pievų, vandens telkinių ar kitų atvirų vietovių. Dažniausia lizdai kraunami mišriuose medynuose, kuriuose dominuoja eglė, pušis, juodalksnis, beržas. Lizdus gali krauti netoli gyvenviečių, parkuose, poilsio zonose.</p>	<p>http://www.xeno-canto.org/107283</p>	<p>Kasmet peri kitame lizde, bet dažniausiai tame pačiame medyne. Retkarčiais apsigyvena viename iš senų lizdų, tačiau du metus iš eilės tame pačiame lizde neperi. Perėti pradeda gegužės pirmoje pusėje, aktyviai jaunikius maitina birželį ir liepos pradžioje. Medžioja tiek miške tiek jų pakraščiuose, atvirose vietovėse veisimosi metu lankosi rečiau. Grobį medžioja jį užklupdamas staiga iš už priedangos.</p>
<p>Paprastasis suopis <i>Buteo buteo</i></p>	<p>Peri įvairiuose miškuose. Mėgsta pamiškes ir vietas prie miško aikščių, pievų, nedidelių pelkūčių. Apsigyvena ir nedideliuose miškuose tarp laukų. Labai plastiškas pasirenkant perimvietę. Gali apsigyventi pusamžiuose ir brandžiuose įvairaus tankumo medynuose, pavieniuose medžiuose, augančiuose kirtavietėse ar aikštelėse.</p>	<p>http://www.xeno-canto.org/234071</p>	<p>Kasmet grįžta į seną lizdavietę. Gali kelis ar keliolika metų perėti 2-3 arti esančiuose lizduose. Prie lizdavičių pasirodo kovo antroje pusėje - balandžio pradžioje. Pavasarį dažnai girdimas išstėtas kniaukiantis balsas: "kiiuuu...". Tipiškas sklandytojas, medžiodamas danguje suka ratus, taip ieškodamas grobio ant žemės. Aptikęs auką pakimba ore ir kurį laiką plasnoja vietoje ją stebėdamas, o vėliau krenta žemyn. Šiltomis, saulėtomis dienomis medžiodamas daug sklando todėl lengvai aptinkamas. Šaltomis ir lietingomis renkasi aukštesnes pakylas nuo kurių tupėdamas dairosi grobio.</p>
<p>Mažasis erelis rėksnys <i>Aquila pomarina</i></p>	<p>Įvairaus dydžio, rūšinės sudėties ir drėgnumo miškai, o didesniuose miškų masyvuose užima jų pakraščius. Lizdavietes renkasi įvairaus tipo, amžiaus ir rūšinės sudėties miškuose, dažniau įsikuria drėgnuose miškuose, kuriuose gausu eglynų, beržynų, juodalksnynų ir drebulynų. Perėjimui renkasi brandžius, perteklinio drėgnumo medynus. Lizdus dažniausiai sukrauna eglėse, ąžuoluose, beržuose ir juodalksniuose</p>	<p>http://www.xeno-canto.org/44724</p>	<p>Kasmet grįžta į tą pačią teritoriją ir, jei niekas netrukdo, viename lizde gali perėti kelerius metus. Prie lizdavičių pasirodo balandžio pirmoje pusėje, vestuvių laikotarpiu ereliai daug sklando, girdimas balsas: "kjuuu...". Tuomet stebimi tuoktuviniai skrydžiai, kurių metu patinas iš aukštai "krenta" žemyn link patelės. Šie skrydžiai atliekami reguliariai ir apie tai sprendžiama apie lizdo buvimo vietą. Perėti pradeda balandžio antroje pusėje - gegužės pradžioje. Jaunikius aktyviai maitina birželio pabaigoje - liepos mėnesį. Medžioja vaikščiodamas po nušienautas pievas, kirtavietes arba tupėdamas ant neaukštų pakylų. Dažnai stebėjimo postams pasirenka šieno kupetas ar rulonus vidury pievų.</p>
<p>Didysis erelis rėksnys <i>Aquila clanga</i></p>	<p>Užmirkę miškai, esantys upių slėniuose, paežerėse, pelkių pakraščiuose. Įsikuria medynuose šalia užliejamų pievų, šlapių kirtaviečių. Lizdus krauna brandžiuose vidutinio tankumo medynuose. Dažniausiai - juodalksniuose, beržuose, ąžuoluose – brandžiuose su vešlia laja medžiuose.</p>	<p>http://www.xeno-canto.org/240243</p>	<p>Kasmet grįžta į tą pačią lizdavietę. Turi 2-3 lizdus, peri viename iš jų. Balsas, perėjimo ir medžioklės ypatumai labai panašūs į mažojo erelio rėksnio. Dėl šios priežasties kartais sukuria mišrias poras. Lietuvoje labai retas ir nelengvai atpažįstamas. Pamačius šį paukštį reikia surinkti daugiau informacijos apie galimą perėjimo faktą.</p>

<p>Kilnasis erelis <i>Aquila chrysaetos</i></p>	<p>Būtinai dideli pelkynų plotai. Lizdavietės nedidelėse (iki 6 ha) salose, sausumos kyšuliuose, raisto pakraščiuose. Įsikuria subrendusiuose medynuose, stambiuose miško masyvuose, kuriuose gausu atvirų vietovių: laukymių, kirtaviečių, pievų ir kt. Labai svarbus tinkamas lizdus krauti medžių skaičius. Turi būti didelių, 200-300 metų amžiaus medžių. Renkasi pušis, ąžuolus, kurių laja deformuota, nulaužta viršūne ar nudžiūvusius, bet tvirtus medžius. Vengia gyvenviečių.</p>	<p>http://www.xeno-canto.org/233241</p>	<p>Esant tinkamoms sąlygoms, toje pačioje lizdavietėje gyvena daugelį metų. Tuoktuvių laikotarpiu (kovo mėnuo) skraido virš lizdinės teritorijos ir šaukia lojimą primenančių balsu: "Kek-kek-kek...". Aukštų medžių viršūnėse turi pastovias poilsio ir apžvalgos vietas. Grobio ieško sklandydamas. Kartais užima ir jūrinių erelių ar žuvininkų lizdus. Lietuvoje labai retas, šiuo metu, vietų kur šie paukščiai perėtų nėra žinoma. Pamačius šį paukštį reikia surinkti daugiau informacijos apie galimą perėjimo faktą.</p>
<p>Žuvinikiniai Pandionidae</p>			
<p>Žuvininkas <i>Pandion haliaetus</i></p>	<p>Įsikuria įvairaus dydžio, sudėties ir drėgnumo dažniausiai spygliuočių miškuose, aukštapelkėse arba ežerų pakrantėse. Būtina biotopo sudėtinė dalis – miškų ežerai arba žuvininkystės tvenkiniai, vandens saugyklos. Šiems paukščiams svarbu ne medynas, o tinkamas lizdinis medis. Lizdus dažniausiai krauna pušyse, kartais gali būti ir eglė ar medžio sausuolis. Aukštapelkėse renkasi mineralinio grunto salas su aukštesniais ir stambesniais medžiais arba gali perėti aukštapelkinių žemaūgių pušų viršūnėse.</p>	<p>http://www.xeno-canto.org/254278</p>	<p>Lizdas išsiskiria iš kitų plėšriųjų paukščių dėl vadinamos "medžio kepurės" - sukrautas iš stambių šakų pačioje medžio viršūnėje ir su atviru priskridimu. Toks lizdas ganėtinai nesunkiai pastebimas ir iš toli. Tame pačiame lizde peri daug metų, kartais net dešimtmečius (20 ir daugiau metų). Patinas sugrįžta anksti pavasarį, kai tik ledas nutirpsta nuo vandens telkinių (įprastai kovo pabaiga), o netrukus parskridus ir patelei prasideda tuoktuvės ir lizdo tvarkymas. Aktyviai jauniklius maitina birželį ir liepos pirmoje pusėje, todėl šiuo laikotarpiu paukštį aptikti lengviau. Tačiau maisto gali skristi 10 ir daugiau km atstumu. Stebėjimų paieškoms vertėtų pasirinkti ežeringus kraštus, ar regionus su žuvininkystės tvenkiniais.</p>
<p>Sakaliniai Falconidae</p>			
<p>Paprastasis pelėsakalis <i>Falco tinnunculus</i></p>	<p>Peri miškų pakraščiuose, laukų želdiniuose, sodybų želdiniuose, pavieniuose medžiuose. Lizdavietės mažuose gojeliuose, spygliuočių medžių gojeliuose tarp pievų ir ganyklų. Dideliuose miškuose peri šalia kirtaviečių, aikščių, pievų, pelkių. Įsikuria parkuose, soduose, gyvenvietėse, miestų pakraščiuose kitų paukščių lizduose. Taip pat peri daugiaaukščių namų pastogėse. Noriai užima ir jiems iškeltus inkilus tinkamose buveinėse.</p>	<p>http://www.xeno-canto.org/160896</p>	<p>Senesni paukščiai grįžta į ankstesnes perėjimo vietas. Kartais tame pačiame lizde peri 2-3 metus, tačiau gūžtos išyra jau po pirmo sezono. Kovo pabaigoje - balandžio pradžioje pasirodę prie lizdavičių netrukus pradeda ir tuoktuves, kurių metu ore atlikinėja įvairius manevrus ir šaukia į sketsakalio panašiu balsu: "ki-ki-ki..." Perėjimo metu agresyvus ir aktyviai veja kitus stambesnius paukščius priskridusius netoli lizdo. Jauniklius aktyviai maitina liepos mėnesį. Medžioja nuo ankstyvo ryto iki vėlyvo vakaro. Medžiodamas dažniausiai pakimba ore ir plasnoja vietoje, taip stebėdamas pievą, vėliau truputį paskrenda ir vėl "pakibęs" stebi. Neretai grobio dairosi ir nuo stebėjimo postų: medžių, stulpų, bokštų, elektros laidų.</p>

Startsakalis <i>Falco columbarius</i>	Veisiasi mažai miškingose vietose: aukštapelkėse, durpynuose, pamiškėse, mozaikiškame agrariniame kraštovaizdyje, kuriame gausu giraičių. Tačiau prie didesnių aukštapelkių gali įsikurti ir miškų masyvuose. Užima senus varninių paukščių, rečiau plėšriųjų paukščių, lizdus.	http://www.xeno-canto.org/233247	Lizdavietės dažniausiai yra didelėse pelkėse ar jų pakraščiuose, tačiau kartais įsikuria ir laukų pušynėliuose. Lizdą aršiai gina nuo kitų paukščių: suopių, varnų, kranklių. Lizdavietėse triukšmingas, dažnai girdimi šūkavimai: "tvee-tve- tve.." ar lėtas "tvyyye-tvyyyyje.." Pradėję perėti paukščiai nutyla, todėl vėliau juos lengviau surasti tik kai pradeda maitinti jauniklius - birželio, liepos mėnesiais. Lietuvoje perėjimo metu aptinkamas retai.
Sketsakalis <i>Falco subbuteo</i>	Veisiasi pamiškėse, mažuose miškeliuose – dažniausiai pušynuose. Būdingas biotopas- aukštapelkių apypelkių miškai. Kartais įsikuria netoli gyvenviečių ar net miestų parkuose. Įsikuria kranklių, kartais varnų lizduose, jiems juos palikus.	http://www.xeno-canto.org/228716	Kasmet sugrįžta į ta pačią lizdinę teritoriją. Parskrenda balandžio pabaigoje tačiau prie lizdaviečių pasirodo tik gegužės antroje pusėje. Jaunikliai ritasi liepos pradžioje todėl šį mėnesį sketsakaliai aktyviai juos maitina. Jaunikliai labai triukšmingi. Vasaros laikotarpiu medžioja 19 valandų per parą. Didžiąją dalį mitybinio raciono sudaro smulkūs žvirbliniai paukščiai ir vabzdžiai, kuriuos gaudo ore, dažniausiai atviraime kraštovaizdyje.

Kalendorius

- T Užima teritoriją, pradeda giesmę, tuoktuves
- P Deda kiaušinius, peri
- L Jaunikliai lizde
- J Jaunikliai neskraido / laikosi netoli lizdo, tėvai maitina jauniklius

Lietuviškas pavadinimas	Mokslinis pavadinimas	Vasaris	Kovas	Balandis	Gegužė	Birželis	Liepa	Rugpjūtis
VANAGINIAI	ACCIPITRIFORMES							
Vanaginiai	Accipitridae							
Vapsvaėdis	<i>Pernis apivorus</i>							
Juodasis peslys	<i>Milvus migrans</i>							
Rudasis peslys	<i>Milvus milvus</i>							
Jūrinis erelis	<i>Haliaeetus albicilla</i>							
Gyvatėdis	<i>Circaetus gallicus</i>							
Nendrinė lingė	<i>Circus aeruginosus</i>							
Javinė lingė	<i>Circus cyaneus</i>							
Pievinė lingė	<i>Circus pygargus</i>							
Vištvanagis	<i>Accipiter gentilis</i>							
Paukštvanagis	<i>Accipiter nisus</i>							
Paprastasis suopis	<i>Buteo buteo</i>							
Mažasis erelis rėksnys	<i>Aquila pomarina</i>							
Didysis erelis rėksnys	<i>Aquila clanga</i>							
Kilnisis erelis	<i>Aquila chrysaetos</i>							
Žuvininkiniai	Pandionidae							
Žuvininkas	<i>Pandion haliaetus</i>							
PLĖŠRIEJI	FALCONIFORMES							
Sakaliniai	Falconidae							
Paprastasis pelėsakalis	<i>Falco tinnunculus</i>							
Startsakalis	<i>Falco columbarius</i>							
Sketsakalis	<i>Falco subbuteo</i>							